

Bijlage VSBO PKL 2022

tijdvak 1
maandag 09 mei
07.30 - 10.00 uur

Nederlands

Tekstboekje

Tekst 1 Spieken? Geen kans!

- 1 Stiekem afkijken? Dat konden de examenkandidaten van het Bhagat Pre-University College, in de Indiase plaats Haveri, niet! Ze zaten met een kartonnen doos over hun hoofd een examen te maken. Via een gat aan de voorkant van de doos konden ze alleen op hun eigen papier kijken – en niet op dat van de buurman of buurvrouw. Een medewerker van de school zette na het examen foto's van het opvallende voorval op Facebook.
- 2 Deze vonden direct hun weg naar Twitter en zorgden daar voor verhitte reacties. Bij veel mensen viel het idee niet in goede aarde. 'Dit is totaal onacceptabel,' twitterde Suresh Kumar, de minister van Onderwijs van het land, 'niemand heeft het recht om anderen, ook studenten niet, als dieren te behandelen.' De school kreeg een officiële waarschuwing.
- 3 De middelbare school is erg geschrokken van deze reacties. De directeur heeft zijn excuses aangeboden en vertelde dat een docent bij wijze van experiment voor de dozenmethode had gekozen, nadat hij die ergens anders had gezien. De schoolleiding zou de methode hebben goedgekeurd om er zeker van te zijn dat er niet gespiekt werd bij het examen. Ondertussen heeft de school toegezegd een andere – creatieve – oplossing voor het spiekprobleem te zullen bedenken.
- 4 In veel andere landen in Azië worden trouwens vergelijkbare methodes gebruikt. Zo zijn er scholen in China waar de studenten een krantenpagina als een soort hoedje over hun hoofd moeten dragen tegen het spieken en dragen leerlingen op een jongensschool in Indonesië een hoedje met een A4'tje aan de voorkant dat het afkijken moet voorkomen. En op een school in Thailand dragen de leerlingen een soort kartonnen 'olifantenoren' tijdens de toetsen om te zorgen dat ze niet opzij kunnen afkijken.

Naar: www.sevendays.nl, 22 oktober 2019

Jan, Jans en de kinderen

Tekst 3 Vliegtuig belandt in de tuin van de 'Scheetjes'

1 Hans en Karin Böhmer kregen (inter)nationale bekendheid na hun deelname aan het Nederlandse tv-programma 'Ik Vertrek'. Daarin kregen de kijkers te zien hoe de 'Scheetjes' – zoals ze elkaar noemen – hun droom probeerden waar te maken: een mid-getgolfbaan op Bonaire. Het ultra-optimistische duo kreeg te maken met veel tegenslagen, maar hun aanwezigheid is inmiddels niet weg te denken op het eiland. Vele inwoners en toeristen weten de midgetgolfbaan te vinden.

2 De wens om een vliegtuig toe te voegen aan het complex leefde al langere tijd bij beiden. Op Bonaire International Airport (BIA) staan meerdere kleinere toestellen werkloos aan de grond. Dat was Hans en Karin ook opgevallen en daarom besloten ze te proberen er eentje in hun bezit te krijgen. Dat is gelukt en sinds gisteren staat het binnen hun hekken, in de speeltuin. "Dit is leuk voor de kinderen, kunnen ze lekker pilootje spelen," laat Hans vol enthousiasme weten.

3 Trots vertelt Karin dat het vliegtuig na veel regelwerk is aangekomen bij hun woning. "Hans heeft dagen rondgelopen op het vliegveld. In een lange broek, vanwege de veiligheidsvoorschriften. Hij moest ook meerdere keren zijn paspoort laten zien als hij weer langs de douane ging om naar het vliegtuig toe te gaan," laat Karin weten.

4 "De security op het vliegveld is enorm," zegt Hans. "Maar het was het allemaal waard, want uiteindelijk is het vliegtuig, na dagen regelwerk, buiten de poort van het vliegveld gekomen. Het stond er al tien jaar, het is een privéjetje. Ik heb overigens geen idee van wie het is geweest."

5 Het vervoer was nog een hele klus, want het toestel kon niet in zijn geheel vervoerd worden. "We hebben de vleugels eraf moeten halen. De romp is apart vervoerd en de beide vleugels hebben we los van elkaar op karren hiernaartoe gereden."

6 Nog dezelfde dag is het vliegtuig weer in elkaar gezet en intussen maakt het gevaarte onderdeel uit van de speeltuin. Het vliegtuig zal zo goed als zeker binnenkort door veel mensen te bewonderen zijn. Hans en Karin krijgen vanaf januari namelijk hun

eigen *real life soap* op de Nederlandse tv, genaamd 'de Scheetjes bouwen op Bonaire'. De camera-ploeg van zender SBS6 is voor vijftien dagen overgekomen om het leven van de Böhmers op de voet te volgen.

Ondertussen is er nog niet veel te melden rondom de uitbreidingsplannen, laat Hans weten. "We zijn in gesprek met het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) om het naastgelegen stuk grond in gebruik te mogen nemen. We willen daar een echte *saloon* in country- en westernstijl neerzetten met daarbij chalets en een zwembad. We hebben daar helaas nog geen nieuws over. We zijn nog altijd in gesprek met het OLB. De grond is namelijk van de overheid. We moeten ze zo ver zien te krijgen dat ze mee gaan werken," zegt Hans strijdvaardig tot besluit. Het gaat hun vast lukken. Ik gun het hun in ieder geval wel!

Naar: Robert Pastoor, Amigoe, 20 november 2019

Tekst 4 Lekker slokje?

- 1 *Een glasexpert die in het Britse tv-programma 'Antiques Roadshow' een 150 jaar oude portwijn dacht te proeven, blijkt in werkelijkheid een slokje stokoude urine te hebben gedronken. Dat heeft recent onderzoek naar de inhoud van de antieke fles aangetoond.*

2 In 'Antiques Roadshow', de Britse versie van het Nederlandse tv-programma 'Tussen Kunst en Kitsch', kunnen mensen oude, antieke spullen door experts laten evalueren om te kijken of ze 'echt' zijn en om de waarde ervan te laten bepalen. ...Z... de uitzending die in Cornwall werd opgenomen, besloot historicus en glasexpert Andy McConnell voorzichtig en uit pure nieuwsgierigheid een dunne naald in de kurk van een oude fles te steken. Daarmee kon hij wat van de inhoud uit de fles drank opzuigen om die te kunnen proeven. Zijn conclusie was vervolgens dat de vloeistof niet echt naar wijn smaakte, maar 'wat roestig' leek. Volgens McConnell was de inhoud waarschijnlijk bedorven of zat er iets anders in dan de vermoede wijn.

Heksenfles

- 3 Presentatrice Fiona Bruce van de Antiques Roadshow maakte in de uitzending van gisteren de onderzoeksresultaten bekend. "Het ging in geen geval om portwijn, maar om menselijke urine, gemengd met een kleine hoeveelheid alcohol en koper en een haar," aldus Bruce. De fles die in het dorp Trelissick (Cornwall) gevonden was, lag begraven onder de drempel van een woning. "Zeer waarschijnlijk gaat het om een van de zogenoemde 'heksenflessen', die vroeger veel gebruikt werden als zogeheten amulet, een voorwerp om kwade geesten, ongeluk en tegenslagen uit het huis te weren."

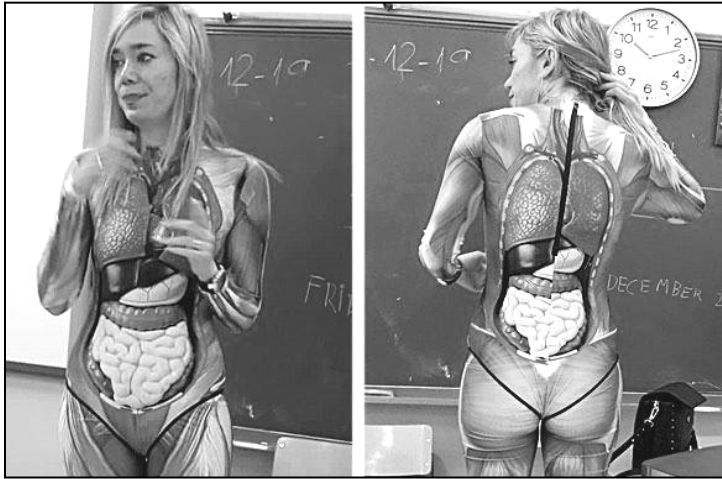
Geen spijt

- 4 Geconfronteerd met de conclusies van het onderzoek, reageerde 'fijnproever' McConnell niet geschokt. Ook omdat hij slechts een druppeltje van de inhoud van de fles oplikte. "Ik heb er nog steeds absoluut geen spijt van. Ik kreeg de unieke mogelijkheid om ervan te proeven en die kans wilde ik in geen geval aan me voorbij laten gaan."

Naar: Metro, januari 2020

Tekst 5 Biologieles

Spaanse juf geeft les in aparte outfit.

1 *Een Spaanse juf krijgt veel positieve aandacht voor de manier waarop ze haar leerlingen de menselijke anatomie* leert. Veronica Duque verscheen voor haar klas in een bodysuit waarop de verschillende organen van ons lichaam te zien waren.*

2 Op school hangt veel af van je leerkracht. Steekt die geen moeite in de les, dan is de kans groot dat je met je gedachten afdwaalt. Maar het kan ook anders, bewijst Veronica Duque. De Spaanse onderwijzeres heeft een bijzondere methode gevonden om haar leerlingen bij de les biologie te houden. Ze ging voor de klas staan in een bodysuit waarop de verschillende spieren en inwendige organen van het lichaam goed te zien waren. (Ik wou dat ik ook zo'n juf had gehad vroeger op school!) Haar man maakte foto's in de klas en zette die op Twitter.

3 Duque zegt dat ze het pakje ontdekte toen ze surfte op het internet. "Ik besloot om het een kans te geven. Jonge kinderen kunnen zich namelijk moeilijk voorstellen waar in het lichaam onze organen zich bevinden," vertelt ze. Niet alleen haar klas vindt de outfit een succes; de foto's kregen intussen al meer dan 66.000 'likes' op Twitter.

Taal leren met kronen op

4 Het is niet de eerste keer dat deze superleuke juf op een aparte manier werkt met haar klas. Toen ze haar leerlingen de verschillende grammaticale categorieën en woordsoorten wilde aanleren, zoals zelfstandige naamwoorden, bijvoeglijke naamwoorden (adjectieven) en werkwoorden, haalde ze er kartonnen kronen bij. Daarmee creëerde ze 'grammaticale koninkrijken' in de klas. "Ik wil ook laten zien dat leerkrachten geen luie, suffe, bureaucratistische ambtenaren zijn. Dat ben ik in ieder geval niet."

Naar: Metro, 25 december 2019

** leer van de vorm en inwendige bouw van organismen*

Tekst 6 Pijn in je zij bij het hardlopen

- 1 Pijn in de zij is iets waar bijna iedere hardloper wel eens last van heeft of heeft gehad. Je maag, milt, lever of middenrif is vaak de boosdoener. Als je de oorzaak weet, kun je met een paar slimme trucjes ervoor zorgen dat je deze pijn voorkómt of vermindert!

Maag en milt

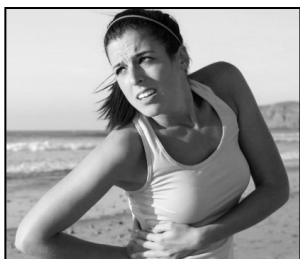

- 2 Heb je aan de linkerkant van je zij pijn tijdens het hardlopen? Links zitten maag en milt. Als je vlak na een flinke maaltijd gaat lopen, kan dat je maag en/of milt zodanig beïnvloeden dat ze verkrampen. Dat komt omdat bij inspanning je hart meer bloed naar de grote spieren pompt.

3 Bloed is de pakketbezorger van ons lichaam: het brengt zuurstof en voedingsstoffen rond. Doordat we er maar een liter of zes van hebben, kan dat bloed niet overal tegelijk zijn. Het lichaam maakt keuzes. Daar waar het minder hard nodig is, is de doorbloeding ook minder. Bloed nodig in je benen? Bloedvaatjes bij de maag en de milt krimpen. Het weefsel daar raakt minder doorbloed, en dat voel je als kramp.

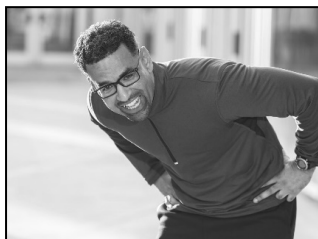
- 4 Zorg er dus voor dat je jouw run niet te dicht op je maaltijd plant. Wil je toch iets eten vlak voordat je gaat lopen? Kies dan voor een licht verteerbare snack die rijk is aan koolhydraten.

Lever en darmen

- 5 Steken in je zij kunnen ook aan de rechterkant optreden. Rechts zit je lever en die kan om dezelfde reden als hierboven genoemd opspelen: de maaltijd zit te dicht op de training. Ook je darmen kunnen hier slecht tegen en kunnen de steken aan de rechterkant in je zij verklaren. Dus nogmaals het advies om tijdig en niet te veel te eten als je gaat lopen.

Middenrif

- 6 Steek in je zij aan de rechterkant kan ten slotte ook door je middenrif komen: een pezige spierplaat tussen borstkas en buikholte die ook bij de ademhaling een belangrijke rol speelt. Tijdens een intensieve training kan er een spanning ontstaan op het middenrif. Deze spanning kan gevoeld worden als een stekende pijn. Gas terugnemen en diep in- en uitademen helpt daarbij.

Naar: www.runnersworld.com/nl